

“Terör¹ Altında Yaşadım” İngiliz üniversitelerinde French Theory’nin yirmi yılı

Jeremy Stubbs

02.11.2017

¹ Fransız devrimi sırasında kurulan devrim mahkemelerinin kararıyla çok sayıda insan idam edildiğinden dönem, Terör Dönemi olarak adlandırılıyor. Yazar Fransız tarihindeki o döneme gönderme yapıyor. (ç.n)

Umarım okuyucu beni başlığın aşırılığından dolayı affeder. Hiçbir İngiliz akademisyenin, giyotinden geçirilmediği, devrim mahkemelerinden² birine çıkarılmadığı ya da geceleyin köylü kıyafeti giyinerek kaçmak zorunda kalmadığı açık. Buna karşın 70'lerin sonu ile 2000'lerin başında, özellikle edebiyat fakültelerinde, daha da çok insan bilimleri fakültelerinde (tarih, felsefe, işletme...) hüküm süren egemen düşünceye, ihbar edilmek, kınanmak ya da köşeye itilmek istemiyorsak kendimizden bir şeyler katmamız gerektiğini hissediyorduk. Bu egemen düşünce, bugün Fransa'da "French Theory" adıyla bilinen düşüncedir. İngiltere'de, biz kısaca "Theory" diyorduk ve bu sözcüğün, daha sonra üzerinde duracağım özel bir anlamı ve kapsamı vardı. Amerikan üniversite dünyasıyla hemen hemen tüm bağlarını kurmuş Fransız düşünürlerin, yazdıklarından ve söylediklerinden kaynağını aldığından söz konusu teorinin bir Fransızlığı vardı. Orada, bu düşünürler, "düşünce ustası" gibi bir ifadenin bile güçlüğüyle yakalayacağı görülmemiş bir statü elde ettiler. Yurtlarındaki dürüst Fransızlar, safça, en kıymetli ihraç ürünlerinin Bordeaux şarabı ya da kaz ciğeri olduğunu sanıyorlardı. Gerçekte, bu ürünler, kasıtlı, cafcı ve incelikle örülmüş bir şekilde otoriter entelektüelleriydi.

Bu düşünürler şu çekirdek isimlerden oluşuyordu: **Lacan, Derrida, Foucault, Girard, Baudrillard ve Kristeva**. Bu bulutsu kümenin civarında, hafifçe geride **Barthes, Althusser, Bourdieu, Deleuze ya da Latour** bulunuyor. Bugün, nerdeyse bütünüyle tükenmiş bu akım, kariyerinde açıklanamaz ve gecikmeli bir yükseliş olan **Alain Badiou**'nun şahsında son bir nefes buldu. Bu entelektüellerin düşüncesi çok çeşitlidir, özgün nitelikleri de farklı biçimlerde kayda değerdir. Öldükten sonra elbette birbirlerinden farklı yönlerde talihleri olacaktır. Yine de biz dört özelliğe ortaklaştıklarını göreceğiz.

Her şey benim için Ekim 1981'de, klasik edebiyat ve modern diller lisansımın sonuna doğru başlar. Oxford'ta söylendiği gibi "üçüncü dönem"ın başında, tüvit ceket giymiş (bir genç kadın da vardı içimizde, o giymemişti), Fransızca "okutman"ın odasında toplanmış bir deste erkeğiz (ve bir genç kadın). "Eski ekol"den diyebileceğimiz bu hocanın elinde, bizim modern ve ortaçağ dilleri fakültesinde eğitilmemiz için önerilen farklı seminerlerin ve derslerin listesi var. Bu dersler resmi olarak zorunlu değil. Hoca, listedeki farklı konular üzerine tavsiyede bulunuyor, yorum ya da eleştiri yapıyor. Listede, bakıldığında, iddialı entelektüel dersler ve basit dil dersleri, keyfi bir biçimde karışık bir sırayla yer alıyor. Sonunda, hoca, iç karartıcı soğukluğundan vazgeçip kıkırdıyor: "Mutlu bir tesadüf sonucu bu listede 'Derrida' seminerlerinin ardından 'anlama derslerinin' geldiğini görüyorum!" Bu özel isme ilişik düşünce hakkında hiçbir şey bilmiyoruz, hepimiz kibarca gülüyoruz.

Bir yıl olmadan, doktoradayım, araştırma öğrencilerinin kendilerinin hazırladığı bir seminer dizisine katılıyorum. Haftanın konusu, ister Parma Manastırı, ister Charcot'ya göre histeri, isterse 18.yy Paris sokaklarında hakaret olsun, o konu Derrida düşüncesine başvurmadan kesinlikle tartışılmaz. Her kim "yapısöküm"³ hakkında bilgisiz ya da şüpheli görünürse bir gerici ya da geri zekâlı olarak sınıflanır ve sonuç olarak, bir kenara itilir. Profesörler sık sık bizim seminerlere katılırlar. Benim eski hocamdan daha genç, moda olan şeylere daha düşkün bu profesörler, doğru doktrini yayarlar ve çömezlerinin ilerlemesini takip ederler... Amerikan feminist teorisinin gelecekteki ünlüsü de aramızdadır. Bu ünlü, grammatologie ve dissémination'dan⁴ yardım almadan hapsizdir. Tek öğrenci, teze yeni başlayan Clive adlı biri, "Teori" den hiçbir şey anlamadığını söylemekte ısrar eder durur; ta ki bir daha onu göremediğimiz güne kadar. Hayır, giyotine gönderilmedi; bence yükseköğrenim yapmaktan vazgeçti. Bana gelince, ben şanslıyım. Günceli iyi takip eden bir arkadaşım bana bir kitap tavsiye ediyor ve şöyle diyor: "Bu kitabı okursan, Teori hakkında benim kadar bilgi sahibi olursun." Söz konusu olan Vincent Descombes'ın Benzeri ve Öteki. Fransız Felsefesinin Kırk Beş Yılı, 1933-19786 kitabıdır. Bu kitap, Minuit yayınevi tarafından 1979'ta basılmış ama Cambridge University Press'in maddi desteğiyle ve bu yayınevince bir yıl sonra Modern Fransız Felsefesi⁵ olarak yayımlanmıştı. Kitap, 70'lerin sonuna uzanır, guruların bahsedilen düşüncesinin büyük bir bölümünün dikkate değer biçimde açık, çok açık bir özetidir. Onlardan daha az

² fr. Tribunal révolutionnaire de salut public

³ fr. déconstruction

⁴ Derrida'nın iki kitabı. De la Grammatologie ve La Dissémination. Bizde bu kitap isimlerinin, Yazıbilimi /Yazıbilime Dair ve Yayılım/Saçılma şeklinde çevirileri var.

⁵ Modern French Philosophy

tanınan ama onlardan daha rasyonel ve sonuçta, çok daha ilginç bir filozof tarafından yapılan anlaşılır bir özet. Ama bu, başka bir hikâye...

Bir gün, yeni düşünme biçiminin bir pohpohçusunun yönettiği küçük bir seminere, üç arkadaşla birlikte katılma fırsatım oluyor. Konu Pierre Reverdy'nin bir şiiridir. Bu güzel metnin okumalarını önermeye çalıştığımızda kendimizi “fonosantrik [ses merkezli]” “fallosantrik [penis/ iktidar merkezli]” ve “teosantrik [tanrı merkezli]” diye nitelendirilirken buluyoruz. “Fonosantrigiz”, çünkü bir şeyler söylemek isteyen birinin sesinin varlığına inanıyormuş gibiyiz. “Fallosantrigiz” (kuşkusuz bu bir iltifat değil) çünkü somut kesinlikler arıyoruz ki bu tipik bir erkek yaklaşımıdır. “Teosantrigiz”, çünkü örtük bir biçimde, sabit bir anlamı garanti eden ilahi, mutlak bir düzenin varlığına inanıyoruz. Bununla birlikte biz bir metnin, farklı okumalarının yapılabileceğini, yorumlamamın sonsuz ve açık bir işlem olduğunu, anlamın durmaksızın kurulduğunu ve yeniden kurulduğunu kabul etmekle ilgili zaten sorun yaşamıyorduk... Bizde eksik olan jargondur; “batı düşüncesi” diye adlandırılan mutlak bir biçimde homojen ve kınanacak bu şeyin tüm klişelerini temizleme iddiasını da taşıyan bu jargon. Biz, özellikle, bir otoritenin, mutlağa yakın bir otoritenin güvencesinden yoksunduk.

İşte “French Theory”nin havarilerinin ve onların papaz adaylarının ana özelliklerinden iki tanesi! İlki, kendine “guru” statüsü atfedecek ve bunu talep edecek bir kapasite. ABD gibi Birleşik Krallık'ta da, kültür sorunlarıyla ilgilenen tüm üniversite bölümlerinde, azımsanmayacak sayıda profesör, araştırmacı ve öğrenci, guruların servis ettiği tüm yılanları yutup, kendi yargılama yetilerinden gönüllü olarak vazgeçtiler. Bu, neredeyse “Jacques dedi ki...”⁶ (Jacques Derrida'ya özel bir referans olmaksızın) çocuk oyunundaki gibi oluyordu. Eğer üstat bir şey söyleyince bu zorunlu olarak doğrudur. “Gerçek” kavramının kendisinin şüphe taşımasının pek bir önemi yok, insanlar gerçek varmış gibi davranmaya devam ederler- ve bu tekrarlanır durur. Alıntıladığımız, incelediğimiz ama hiçbir zaman sorgulamadığımız üstadın sözü kutsal bir metne dönüşür. Ayrıca, çömez[mürit] bu mistik teorinin önünde eğilirken, her şeyi anlamış bir elite ait olma duygusundan gelen özel bir tatmin elde eder.

Bu guru statüsüne bir ikinci özellik eşlik eder: Anlaşılmazlık⁹. Bu düşünürlerin metinlerinin -ve genellikle konferanslarının - yorumlanması son derece güçtür. Sadece uzmanlık çalışmalarına özgü teknik jargon değildir söz konusu olan. Sözcük dağarcığı değişken ve öngörülemez, sözdizimi zorlanmış ve hatta anlam kavramı da bozulmuştur. Heraklit'in dediği gibi, “Tanrısal esin⁷, ne açığa çıkarır ne gizler sadece gösterir.” Guruların kasıtlı olarak ışık geçirmez açıklamaları, Gyges'nin yüzüğü⁸ ile aynı işi görür: Söylevelerinin zeminini görünmez hale getirirler; o yüzden de dil uzatamazsınız. Savaş meydanındaki masalsı tanrılar gibi, gurular her an bulutlara çekilebilirler. Üstat, tanrısal esini⁹ ve esinin yorumunu kontrol eder. Gurunun dilini benimsedikleri zaman, ulvi sözün taklidiyle, işte böylece, müritlerin aidiyet duygusu güçlendirilir.

Ionesco'nun Gergedanlar oyunundaki gibi, gündün güne “normal” insanların tuhaf hayvanlara dönüştüğüne tanık oluyorduk. Çok sempatik ya da makul insanlar bile potaya girebilir. Sonraları, Dijon'da “öğretmen okulunda eğitimciyken”^{*}, olağanüstü hoş ve sempatik, James Joyce uzmanı bir meslektaşım, on beş yıl kadar önce Fransızcası çıkmış bir kitabı İngilizce yayımlaya hazırlanıyordu. Benden, çok kısa olan pasajlardan küçük bir kısmını İngilizceye çevirmemi istedi. Didine çalışa bulduğum saçmalamalarını ona verdiğimde bana, “Görüyorsun ya, 70'lerde ne çok Lacan'ın etkisi altında yazıyorduk. Bu pasajlarda artık ne demek istediğimi kendim de bilmiyorum. Buradan bir şeyler çıkarmayı başardığın için teşekkür ederim...” dedi. Yine daha sonra, Manchester Üniversitesi'nde doçentken, Leo Bersani'nin bir dersine katılıyorum. Bersani, “queer theory”¹⁰ ve psikanalizin, Fransızca'yı çok seven Amerikalı uz-

⁶ Çocuk oyununda bir kişi seçilir. Bu kişi oynayanlara emir verir. Emri verirken “Jacques dedi ki...” diye başlarsa, oyuncular emri yerine getirmeli; başlamazsa hiçbir şey yapmamalıdır. Emri veren “Jacques dedi ki...” demeden “gözlerinizi kırpm” dersen örneğin, oyundakiler dalgınlıkla gözlerini kırıp emri yerine getirirlerse, oyun dışı kahlırlar. Emri veren “Jacques dedi ki...” diye başlar ama oyuncular emri yerine getirmezlerse yine oyun dışı kahlırlar. (ç.n)

⁷ fr. oracle'in vahiy, ilham, kehanet, kâhin, sunak yeri anlamları vardır. (ç.n)

⁸ Yazar Platon'un Devlet'inde geçen bir hikâyeye gönderme yapıyor. (ç.n)

⁹ 10. dipnot ile aynı.

¹⁰ Queer theory, cinsiyet yöneliminin ve cinsiyetin genetik olarak belirlendiği fikrini eleştirir. Bunların biyolojik cinsiyete sıkı sıkıya bağlı olmadığını, esas olarak bireyin sosyo kültürel çevresine ve yaşam hikayesine bağlı olduğunu söyler. (ç.n)

manı. Bize homoseksüellerin dünyaya elbette heteroseksüellerden daha açık olduğunu söylüyor. Neden? Oğlancılıkta, çiftin pozisyonu, birlikte ufka bakan iki varlığı gösterir; oysa hetero çift kendi üzerine kapalıdır. Bir Jean Genet alıntısı bunu kanıtlar. Bu teze olası karşı çıkışlar içinde şunlar var: seks pozisyonları tüm çiftlerde çok daha çeşitlidir; yeni bir hayat kurmak için bir araya gelen bir çift başkalarına yeterince açıktır; parlak bile olsa bir yazardan yapılan alıntı, yılları alan bir sosyolojik soruşturmanın yerini tutmaz; büyük bir sosyolojik soruşturma bile büyük olasılıkla bu kadar kaba bir genellemeyle sonuçlanmaz... Amfiden çıkarken, sık sık birlikte çalıştığım bir meslektaşına rastlıyorum. Bir Eleusis Gizemleri¹¹ seansından ya da Pentekost Ayini'nden¹² çıkmış gibi afallamış bir bakışla bana “Bu bir uyanış!” diyor. “Teori”nin en büyük avantajı; araştırma, analiz ve sentezle çok zamanımızı alan, ellerimizi kirlüten bıktırıcı bir çalışmadan geçmeden, bize istediğimiz şeyi savunma olanağını sağlaması. Bir başka avantajı ise, sadece karizmatik otorite yoluyla başkalarını –hatta bazen en zeki olanları bile- iddialarımızın gerçeğe uygun olduğuna inandırabilmemizdir.

Gerçekte, “Teori” bizi “karşı kültür” ve hatta “karşı din” alanına yerleştirmek için araştırma alanından çıkarır. 1998’e doğru, Amerika’da Chattanooga’dan, Ortaçağ uzmanlarının yıllık konferansından dönen bir meslektaşla karşılaşıyorum. Çeşitli atölyeler devam ederken, bir yanda, “günah keçisi”** teorinin büyük teorisini René Girard’ın çömezlerinin, ustalarını, tortop ettikleri çoraplarla “taşladıklarını” anlatıyor. Üniversitelilerin bazen nasıl da mizah dolu olduğunun ispatı olması açısından harika bu, değil mi? Ama bu şaklabanlık, bu Hakikat sahibine sahici bir yobazca tapınmayı güçlükle maskelıyor. Hikâyede, çorapların temiz mi pis mi olduğu söylenmiyor. Ben temizden yana kullanıyorum oyumu. Bir sofuyu, putunu kirlilemez.

...
Şimdi Fransız teorisyenlerin vazgeçilmez diğer iki özelliğini anlayabilecek durumdayız. Öncelikle, kendilerini “sisteme” karşı gösterirler; yani, kapitalizme karşı, burjuvaziye karşı, işletmelere karşı, geleneksel ahlak ve alışkanlıklara karşı, akrabalara karşı, eğitime karşı, batı düşüncesine karşı... Böylece insan bilimlerinde bir akademisyenin en önemli amacı, çağdaş dünyayı incelemekten çok, onu ihbar etmek olur. Bu ihbarcı davranışın yükselişi, en azından İngiltere’de, akademisyenlerin sosyoekonomik düzeyindeki düşüşle çakışır. Özellikle insan bilimciler, bugün doğa ve formel bilimcilere ayrılmış olan prestijden pay almaz. 1973’te bir akademisyenin ortalama maaşı, lise öğretmenin maaşının altına düştü. Üniversite sendikaları Westminster Parlemtosu’na anmaya değer bir sloganla yürüdü: “Anormalliği düzeltelim! Anormalliği düzeltelim!” Mirabile dictu [latince- söylemesi pek güzel] ama bu ikna edici olmadı... 90’ların sonuna doğru, kaderin bir cilvesiyle, kendimi bir çalışma programında geçici yönetici olarak buluyorum; genç araştırmacıları Teori’nin zor jimnastiğine alıştıracak bir program. Haftalar boyunca, Lacan’dan (sinema ve tiyatro uzmanları için) ve Foucault’dan (diğerleri için) durmaksızın ve yüzeysel bir biçimde bahsedilen seminerlere katılmak zorundayım. Bir kelimenin, “power”ın hiç durmadan tekrarlandığını fark ediyorum ve sonunda tüm bu hocaların ve öğrencilerin, yokluğuna üzüldükleri, kıskandıkları, arzuladıkları şeyi anlıyorum: iktidar.

Fransız guruların sonuncu özelliği ise günümüzde birinci sırayı tutan diğer bilimlere karşı -matematik, biyoloji, kimya, fizik- derin bir güvensizlik duymaları. Bu bilimlerin başarısı ve tutarlılığı, özellikle bilim kültürü büyük oranda eksik olan edebiyatçılarda aşağılık kompleksi yaratır. 1959’da romancı

¹¹ “Tahıl tanrıçası Demeter (Ceres) ve kızı Persephone (Kore) onuruna her yıl düzenlenen Eleusis Gizemleri, eski Yunanistan’daki tüm ritüel kutlamalarının en kutsalı ve en saygı duyulanıydı. Bu şenlikler, Atina’nın yaklaşık yirmi iki kilometre batısında bulunan Eleusis kentinde, büyük olasılıkla Miken döneminden beri kutlanmakta olup, iki bin yıllık bir geçmişi sahiptiler. Yunanistan’ın her yerinden ve sonraları tüm Roma İmparatorluğunun dört bir yanından gelecek bir araya toplanan müritler Atina ve Eleusis arasını yürüyerek hacı olurlar ve sonra da Grek dininin en yüce mertebesi kabul edilen Eleusis gizli törenlerine katılırlardı.” <http://www.hermetics.org/Eleusis.html>’dan alınmıştır.

¹² “Hamsin Yortusu (veya Pentikost veya Pentekost; Antik Yunanca: πεντηχοστή [ἡμέρα], pentekostē [hēmera], “ellinci gün”), Hristiyanlıktaki başlıca bayramlardan biri. Tarihi, yıllara göre farklılık gösterip genelde Mayıs veya Haziran aylarına denk gelir. Paskalya Bayramı’ndan yedi hafta sonra, 50. günde kutlanır. Bu günün İsa’nın ölüp tekrar dirilerek göğe yükselişinden sonra Kutsal Ruh’un Havarilerin üzerine çıktığı gün olduğuna inanılır. Hristiyanlığın dünyaya karşı vazifelerinin başladığı gün olarak kabul edilir.” <https://tr.wikipedia.org/index.php?q=HR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvSGFtc2luX1lvcnR1c3U> ’den alınmıştır.

C.P.Snow¹⁶, “The Two Cultures [İki Kültür]” konulu çok tartışılan konferansında, bilim insanlarıyla edebiyatçıların arasındaki uzaklığın gittikçe açıldığı teşhisini koyar: Edebiyatçılar, bilim insanlarını, Shakespeare hakkında örneğin, bir şey bilmemekle suçlarken, kendileri de termodinamiğin yasalarını hiç bilmemektedir. Snow’a itiraz edenler, -nedensiz değil- eğitimin ve kültürel değerlerin aşağılanmasının günümüzde ortalığı kasıp kavurduğunu belirtirler... 2015’te bile birçok kişi kara çalmaya devam eder. Benzer bir tartışma 90’larda “Bilim Savaşları” başlığıyla gerçekleşti.

Bu kavgada, “kültürel” araştırmacıların, bilimin yönettiği çok maddi evrenden kopmalarını, büyük teorik kavramların düzenlediği saf ruh dünyasında gelişmelerini sağlamak Teori’nin rolünü oluşturur. Heidegger, elinin tersiyle yaptığı aşağılayıcı jestle, teknoloji ve bilimleri, Varlık’ı anlamaktan oluşan büyük projeden uzaklaştırır. Derrida, batı düşüncesinin kalbinde, varsayılan kesinlik arayışını reddeder Heidegger’in düşüncesini devam ettirir. Lacan’daki “epistemolojik kopma” psikanaliste, biyolojinin ya da bugün bizim nöroloji dediğimiz bilimin rolünü göz ardı etme iznini verir; bu artık kendini sadece Sembolik’e adamak içindir. Bir gün, Oxford’a döndüğümde, kendimi bir masada, bir psikoloğun karşısında buldum; şikâyetçiydi: “İnsan bilimlerindeki araştırmacıların neden deneysel psikolojiye değil de Freud düşüncesine bu kadar bağlı olduklarını hiçbir zaman anlamadım.” Bunun üzücü olduğunu, ama “edebiyatçıların” büyük bir kısmının sembollerle çok uğraştığını ve gerçeklerin çalkantılı, derin ve güçlülükle kavranabilir dünyasıyla yeterince uğraşmadıkları yanıtını vermek durumundaydım. Belki tüm bu hikâyedeki en olağanüstü yön, bugün, 2015’te artık bu Teori’nin o gösterişli havasının inmiş olmasıdır. Neden? Teori’nin üreticilerinden kaybettiklerimiz var. Heidegger ve Paul de Man’ın tüm bu hareketi dolaylı bir şekilde değersizleştiren skandalları vardı.¹³ 1996’da Alain Sokal’ın¹⁴ çok komik güldürüsü vardı. Ayrıca, tüm insan etkinliğini vuran kaçınılmaz bir tarz değişikliği var. Bazı bölümler ise direniyor. Cinsiyet teorisinin bir bölümü kendi hayatını yaşamak için kalan kısımdan koptu. Her şeye rağmen, cinsiyet gerçek bir görüngüyü [fenomen] temsil ediyor. Umalım ki “Cinsiyet Çalışmaları” ileride “Cinsiyet Teorisi” tarafından bütünüyle yutulmasın.

Bizim şu teorisyenlerimizle aynı karakterdeki fanatiklerin kaba bir saldırısının kurbanı olan filozof Marcel Gauchet’ye, kısa bir süre önce, bazı Fransız düşünürlerin, Anglo-Saxon fakültelerindeki entelektüel hegemonyasının nedenleri nedir diye sorma fırsatı buldum. Söz sanatındaki [retorik] rahatlıklarını, söz yapıları kurma kapasitelerini öne çıkaran bir cevap verdi. Söz yapıları havada, çöldeki seraplar gibi duruyor (Bu sıradan eğretileme bana ait). Homo loquens [konuşan insan]: Sözün yaratıkları olarak kaldığımız bir gerçek; çoğu kez telkinlere, verilen sözlere, sözcüklerin yanılmalara [illüzyon] karşı geçirgeniz. Ne yazık ki, teorik şişkinlik uzun bir süre potansiyel bir tehdit olarak kalacak. Son bir hikâyecik. 2007’de Paris Siyaset Bilimleri’ne, o zaman, ilginç bir isim taşıyan “disiplinsiz çalışmalar”¹⁵ programı için eğitimci olarak gittim. İlk toplantıda, yönetici, “Harika! ‘French Theory’yi Fransa’ya ithal edebileceğiz!” dedi.

Dipnotlar

* fr. apprenti-professeur

¹³ İki felsefecinin de nazizmle olan ilişkisine vurgu yapılıyor. Heidegger- nazizm ilişkisiyle ilgili pek çok bilgi, makale ve araştırma var. Paul de Man olayı ise şöyle: Man’ın ölümünden sonra bir öğrencisi, İkinci Dünya Savaşı sırasında işbirlikçi bir gazete için Man’ın yazdığı iki yüzü aşkın makale bulur. Makalelerden birinde (1941), Yahudilerin, modern edebiyatı kirlettiğini, Avrupa uygarlığını temiz tutmak için, bütün yönleriyle Avrupa hayatını bir Yahudi filtresinden geçirmek gerektiğini söyler. (ç.n)

¹⁴ “Özellikle 1996’daki Sokal Vakası olarak adlandırılan olayla yaygın olarak tanınan bir isim haline geldi. Postmodern Kültürel Araştırmalar alanının prestijli bir yayını olan Social Text dergisine “Transgressing the Boundaries: Towards a Transformative Hermeneutics of Quantum Gravity” (“Aşılın Sınırlar: Kuantum Kütleçekiminin Dönüşümsel Bir Betimlemesine Doğru”) başlıklı postmodern jargonu ve düşünceleri bolca kullanan ve önde gelen postmodern düşünürlerle bolca gönderme yapan ama aslında tamamen anlamsız ve bilimsel bakımdan uydurma temeller üzerine kurulu bir makale yolladı. Dergi makalenin sahteliğinden hiç şüphelenmeksizin olduğu gibi yayınladı. Makaleyle ilgili çeşitli postmodern yayınlarda övgüler yer aldı. Sokal kısa bir süre sonra Lingua Franca dergisinde makalenin içeriğini ortaya koydu ve böylece “Bilim Savaşları” olarak da adlandırılan bir tartışmayı başlattı.” <https://tr.wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvQWxhb19Tb2thbA> sitesinden alınmıştır. (ç.n)

¹⁵ fr. “études indisciplinaires”

** René Girard'ın "Günah Keçisi" isimli kitabı Türkçeye 2005 yılında, Kanat Kitap tarafından çevrilmiş. Kitabın arka kapak metni şöyle: "Girard, Günah Keçisi'nde kıyım metinleri adını verdiği mitleri ve tarihsel belgeleri inceliyor. Girard'a göre bütün mitler bir topluluğu oluşturan bireylerin ortak olduğu kıyımı gizler. İlkel toplumlardaki kurban törenleri ya da ortaçağdaki cadı avı, toplu kıyımın örneklerini oluşturmaktadır. Topluluk, başına gelen bir felakete bir sorumlu arar, sorumlu olduğu iddia edilen kişiyse günah keçisidir elbette. Şiddetin ya da felaketin daha fazla yayılmasını önlemek için toplum günah keçisini kurban eder. Girard günah keçisi mekanizmasını çözümlerken kutsal metinlere de başvuruyor ve bir tarihsel metni ya da miti basmakalıp yargılarla okumaya alışmış modern gözlemciyi şaşırtacak yorumlar yapıyor. Günah Keçisi, dinler tarihi konusundaki başyapıtların mitleri ele alışına, yapısalcı tasvirlerle ve psikanaliz kuramına karşı güçlü bir eleştiri metni."

Anarşist Kütüphane

Jeremy Stubbs

“Terör¹⁶ Altında Yaşadım” İngiliz üniversitelerinde French Theory’nin yirmi yılı
02.11.2017

tr.anarchistlibraries.net

¹⁶ Fransız devrimi sırasında kurulan devrim mahkemelerinin kararıyla çok sayıda insan idam edildiğinden dönem, Terör Dönemi olarak adlandırılıyor. Yazar Fransız tarihindeki o döneme gönderme yapıyor. (ç.n)